

Nr 737

Av herr Carlstein, om ändrad behandling av anslagen till ungdomsverksamhet m. m.

I årets statsverksproposition, Bil. 10: Utbildningsdepartementet, framläggs förslag i anledning av 1962 års ungdomsutrednings slutbetänkande.

Upprustningen av statens anslagsgivning till det fria och frivilliga ungdomsarbetet har under flera år dröjt. Under 1950-talets sista år meddelades att frågan skulle utredas. Så hänvisades till 1960 års folkbildningsutredning, därefter till 1962 års ungdomsutredning. 1964 års riksdag förelades vissa förslag med anledning av utredningens delbetänkande, SOU 1963: 67. I följande års statsverksproposition förklarades att frågan om viss försöksverksamhet närmare skulle utredas. I år framläggs förslag rörande förändrade anslagsgrunder och vissa anslagshöjningar beträffande anslagen Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet och Bidrag till ungdomsledarutbildning. På s. 107 i utbildningsdepartementets huvudtitel meddelas att den föreslagna anslagsuppräkningsen skulle vara ett första steg.

Bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet har utgått enligt oförändrade grunder sedan budgetåret 1964/65. Anslaget till ungdomsledarutbildning har varit oförändrat sedan nämnda budgetår trots att ytterligare 14 riksorganisationer efter hand tillkommit som också skulle ha del av bidragen. Antalet ungdomsledare för vilka statsbidrag kunnat utgå har varit oförändrat sedan budgetåret 1962/63. Samtidigt har statsbidraget täckt en allt mindre del av de verkliga kostnaderna.

Ett omfattande pedagogiskt reformarbete har pågått under 1950- och 1960-talen. Den demokratiska fostran har ägnats fördjupad uppmärksamhet och varit vägledande för reformarbetet.

Under utbildningsdepartementets huvudtitel s. 91—112 återges ett sammandrag av ungdomsutredningens drygt 1 200 sidor omfattande utredningsarbete samt av remissyttrandena i anledning av slutbetänkandet.

Sammanfattningen andas en hög uppskattning av de fria och frivilliga ungdomsorganisationernas roll i vårt samhällsliv. Organisationernas betydelse för praktisk-demokratisk fostran och träning i vår parlamentariska demokrati framhäves.

De föreslagna anslagshöjningarna är blygsamma då hänsyn tas till den långa väntan på verkliga anslagsförbättringar. Ännu obetydligare är de om man tar hänsyn till hur många ungdomar som omfattas av verksamheten.

I nämnda bilaga av statsverkspropositionen, s. 109, meddelas att ungdomsledarutbildningen ytterligare skall utredas. På s. 111—112 uttalas oro över från demokratiska ungdomsrörelser avvikande ungdomsgruppers beteende och meddelas att en ny utredning skall tillsättas för att tillgodose dessa ungdomsgruppers behov och intressen. I allmänna pressen har refererats att en kriminolog vid Sociologförbundets sammanträde i Göteborg den 20 januari 1969 meddelat om sitt arbete:

Ett kommande uppdrag är att för ett departements räkning insamla material som kan ge underlag för kanalisering av miljonerna till ungdomsarbetet även till alla dem som står utanför ungdomsföreningarna och inte får något med av kakan.

Ungdomsorganisationernas arbete för att träna unga människor i demokratiska arbetsformer, till respekt för andra människors värderingar och till delaktighet i samhällets styrelse måste vara en första rangens angelägenhet i en parlamentarisk demokrati. Om detta är samhällets mening måste erkännandet komma till uttryck i en anslagsgivning som säkerställer ungdomsorganisationernas utvecklingsarbete, deras anpassning till aktuella ungdomsintressen och sammanslutningarnas möjligheter att på rikspanet planera arbetet på längre sikt. Uppskattande, till intet förpliktande ordflåtor om ungdomsorganisationerna och utredningar rörande antidemokratiska ungdomsgruppers beteenden gör i dag ett beklämmande intryck.

I det omfattande utredningsarbete, som 1962 års ungdomsutredning presenterade, är en väsentlig fråga inte belyst, nämligen formerna för anslagsgivning till facklig ungdomsverksamhet. Men denna angelägenhet behöver inte förhållas genom tillsättande av vare sig en parlamentarisk utredning eller en expertgrupp. Frågan kan snabbt utredas av de administrativa arbetsenheter som handlägger ungdomsanslagen.

I statsverkspropositionen behandlas inte frågan om upprustning av fritidsgruppsanslaget med hänvisning till den pågående idrottsutredningen. Man får hoppas att inte ytterligare utredningsarbete skall förhindra att denna angelägenhet kan behandlas vid 1970 års riksdag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen beslutar anhålla hos Kungl. Maj:t att anslagen till ungdomsorganisationernas verksamhet och bidragen till ungdomsledarutbildning behandlas i en 5-årsprognos så att det blir möjligt för riksorganisationerna att planera sin verksamhet på längre sikt.

Stockholm den 28 januari 1969

Rune Carlstein (s)
